

Uredba o navzkrižni skladnosti 2016

Marjan Dremelj, MKGP

Ljubljana, 12. 01. 2016

Pravne podlage

- **Zakon o kmetijstvu (Uradni list RS, št. 45/08, 57/12, 90/12 – ZdZPVHVVR, 26/14 in 32/15);**
- Uredbe (EU) št. 1305/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. decembra 2013 o podpori za razvoj podeželja iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP) in razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 1698/2005 (UL L št. 347 z dne 20. 12. 2013, str. 487), zadnjič spremenjene z Delegirano uredbo Komisije (EU) št. 994/2014 z dne 13. maja 2014 o spremembi prilog VIII in VIIIc k Uredbi Sveta (ES) št. 73/2009, Priloge I k Uredbi (EU) št. 1305/2013 Evropskega parlamenta in Sveta ter prilog II, III in VI k Uredbi (EU) št. 1307/2013 Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 280, 24. 9. 2014, str. 1);
- Uredbe (EU) št. 1306/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. decembra 2013 o financiranju, upravljanju in spremljanju skupne kmetijske politike in razveljavitvi uredb Sveta (EGS) št. 352/78, (ES) št. 165/94, (ES) št. 2799/98, (EC) No 814/2000, (ES) št. 1290/2005 in (ES) št. 485/2008 (UL L št. 347 z dne 20. 12. 2013, str. 549), zadnjič spremenjene z Uredbo (EU) št. 1310/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. decembra 2013 o določitvi nekaterih prehodnih določb glede podpore za razvoj podeželja iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP), o spremembi Uredbe (EU) št. 1305/2013 Evropskega parlamenta in Sveta glede sredstev in njihove razdelitve za leto 2014 in o spremembi Uredbe Sveta (ES) št. 73/2009 in uredb (EU) št. 1307/2013, (EU) št. 1306/2013 in (EU) št. 1308/2013 Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z njihovo uporabo v letu 2014 (UL L št. 347 z dne 20. 12. 2013, str. 865);
- Uredbe (EU) št. 1307/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. december 2013 o pravilih za neposredna plačila kmetom na podlagi shem podpore v okviru skupne kmetijske politike ter razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 637/2008 in Uredbe Sveta (ES) št. 73/2009 (UL L 347, 20. 12. 2013, str. 608), zadnjič spremenjene z Delegirano uredbo Komisije (EU) št. 1001/2014 z dne 18. julija 2014 o spremembi Priloge X k Uredbi (EU) št. 1307/2013 Evropskega parlamenta in Sveta o pravilih za neposredna plačila kmetom na podlagi shem podpore v okviru skupne kmetijske politike (UL L št. 281 z dne 25. 9. 2014, str. 1);
- Uredbe (EU) št. 1308/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. decembra 2013 o vzpostavitvi skupne ureditve trgov kmetijskih proizvodov in razveljavitvi uredb Sveta (EGS) št. 922/72, (EGS) št. 234/79, (ES) št. 1037/2001 in (ES) št. 1234/2007 (UL L št. 347 z dne 20. 12. 2013, str. 671), zadnjič spremenjene z Izvedbeno uredbo Komisije (EU) št. 1271/2014 z dne 28. novembra 2014 o odobritvi zvišanja mejnih vrednosti za obogatitev vina, proizvedenega iz grozdja, potriganega v letu 2014 z nekaterih sort vinske trte na nekaterih vinorodnih območjih ali v delu teh območij (UL L št. 344 z dne 29. 11. 2014, str. 10),
- Delegirane uredbe Komisije (EU) št. 640/2014 z dne 11. marca 2014 o dopolnitvi Uredbe (EU) št. 1306/2013 Evropskega parlamenta in Sveta glede integriranega administrativnega in kontrolnega sistema, pogojev za zavrnitev ali ukinitvev plačil in za upravne kazni, ki se uporabljajo za neposredna plačila, podporo za razvoj podeželja in navzkrižno skladnost (UL L št. 181 z dne 20. 6. 2014, str. 48) in
- Izvedbena uredba Komisije (EU) št. 809/2014 z dne 17. julija 2014 o pravilih za uporabo Uredbe (EU) št. 1306/2013 Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z integriranim administrativnim in kontrolnim sistemom, ukrepi za razvoj podeželja in navzkrižno skladnostjo (UL L št. 227 z dne 31. 7. 2014, str. 69).

Zavezanci

Zavezanci za izpolnjevanje zahtev navzkrižne skladnosti so vlagatelji zahtevkov za:

- neposredna plačila iz predpisa, ki ureja neposredna plačila v kmetijstvu na podlagi Uredbe 1307/2013/EU (**neposredna plačila**)
- plačila na podlagi točk a. in b. prvega odstavka 21. člena ter 28. do 31., 33. in 34. člena Uredbe 1305/2013/EU (**plačila PRP**)
- prejemniki podpore na podlagi 46. In 47. člena Uredbe 1308/2013/EU (**plačila za prestrukturiranje in preusmeritev vinogradov ter zeleno trgatev**)

Izjemi:

- Upravne kazni se ne uporabljajo za zavezance, ki sodelujejo v shemi za male kmete iz neposrednih plačil
- Za mlade kmete iz ukrepa 6.1 (PRP), se upravna kazen ne uporabi za morebitne kršitve pri izpolnjevanju obstoječih predpisanih zahtev ravnanja s področja nitratov in zaščite rejnih živali, če so te naložbe opredeljene v poslovnem načrtu za obdobje 24 mesecev.

Kontrola in sankcije

- **Bistvena novost: prehod iz sistema točk na odstotke**
- Povečanje števila zahtev (160). To povečanje ne bo imelo bistvenega vpliva na končno upravno kazen, ki jo bo dobil kršitelj.
- **Kontrolni in sankcijski sistem ostajata popolnoma enaka**
- Izvaja AKTRP z upoštevanjem ugotovitev pristojnih inšpekcij
- Kontrola se izvaja na najmanj 1 % vzorcu (razen, če je vzorec za ukrep določen drugače – I&R) in sicer na kraju samem ali administrativno
- Upravne kazni so pretežno 3 %, upoštevata se matriki
- Procenti se seštevajo šele na nivoju področij (3)
- Upošteva se ponavljanje kršitev in namernost

NAVZKRIŽNA SKLADNOST - shema

2005 – 2014

Priloga I - 18 PZR (standardov)

Področja

Okolje

Javno zdravje, zdravje živali in rastlin

Dobro počutje živali

Priloga II – Dobri kmetijski in okoljski pogoji pri kmetovanju

Problem

Obvezni standardi

Neobvezni standardi

NAVZKRIŽNA SKLADNOST - shema

2015 – 2020 I.

Področja	Okolje, podnebne spremembe, dobro kmetijsko in okoljsko stanje zemljišč			
Glavna zadeva	Voda	Prst in zaloga ogljika	Biotska raznovrstnost	Krajina, minimalna raven vzdrževanja
PZR DKOS	PZR 1: VARSTVO VODA PRED ONESNAŽENJEM Z NITRATI IZ KMETIJSKIH VIROV DKOS 1: VAROVALNI PASOVI OB VODOTOKIH DKOS 2: VODNO DOVOLJENJE ZA NAMAKANJE DKOS 3: ZAŠČITA PODTALNICE PRED ONESNAŽEVANJEM	DKOS 4: MINIMALNA TALNA ODEJA DKOS 5: MINIMALNO UPRAVLJANJE ZEMLJIŠČ (EROZIJA) DKOS 6: VZDRŽEVANJE RAVNI VSEBNOSTI ORGANSKE SNOVI V TLEH	PZR 2: OHRANJANJE PROSTO ŽIVEČIH PTIC PZR 3: OHRANJANJE NARAVNIH HABITATOV TER PROSTO ŽIVEČIH ŽIVALSKIH IN RASTLINSKIH VRST	DKOS 7: MINIMALNA RAVEN VZDRŽEVANJA ZEMLJIŠČ

NAVZKRIŽNA SKLADNOST - shema

2015 – 2020 II.

Področja	Javno zdravje, zdravje živali in rastlin				Dobrobit živali
Glavna zadeva	Varnost hrane	I&R živali	Bolezni živali	FFS	Dobrobit živali
PZR DKOS	PZR 4: VARNOST ŽIVIL IN KRME PZR 5: ZDRAVSTVENO VARSTVO LJUDI IN ŽIVALI	PZR 6: IDENTIFIKACIJA IN REGISTRACIJA PRAŠIČEV PZR 7: IDENTIFIKACIJA IN REGISTRACIJA GOVEDI PZR 8: IDENTIFIKACIJA IN REGISTRACIJA OVC IN KOZ	PZR 9: PREPREČEVANJE ŠIRJENJA TSE	PZR 10: PRAVILNA UPORABA FITOFARMACEVTSKIH SREDSTEV	PZR 11: DOBROBIT TELET PZR 12: DOBROBIT PRAŠIČEV PZR 13: DOBROBIT REJNIH ŽIVALI

Primer - PZR

GLAVNA ZADEVA: Biotska raznovrstnost PZR 2: OHRANJANJE PROSTO ŽIVEČIH PTIC

PREDPIS EU	ZAHTEVE IZ PREDPISOV EU zahteve iz predpisov EU, ki se upoštevajo pri navzkrižni skladnosti	PREDPIS RS predpisi RS, ki povzemajo zahteve iz predpisov EU	IZVAJANJE ZAHTEV IZ PREDPISOV RS izvajanje zahtev iz predpisov RS na ravni kmetijskega gospodarstva	ZAHTEVE ZA ZAVEZANCA zahteve iz predpisov RS, ki jih mora izpolnjevati zavezanec in jih preverja kontrolor	ODSTOTEK ZMANJSANJA PLACIL kriticke zahteve iz predpisov RS, izražene odstotkom		
					L	S	T
Direktiva Sveta 2009/147 ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. novembra 2009 o ohranjanju prosto živečih ptic (UL L št. 20 z dne 26.1. 2010, str. 7) prvi odstavek 3. člena, točka (b) drugega odstavka 3. člena ter prvi, drugi in četrti odstavek 4. člena	Člen 3 1. Glede na zahteve iz člena 2 države članice sprejmejo potrebne ukrepe za ohranitev, vzdrževanje ali ponovno vzpostavitev zadostne raznovrstnosti in površine habitatom za vse vrste ptic iz člena 1. 2. Ohranjanje, vzdrževanje in ponovno vzpostavljanje biotopov in habitatov vključujejo zlasti naslednje ukrepe: (b) vzdrževanje in upravljanje habitatom v skladu z ekološkimi zahtevami na zavarovanih območjih in izven njih; Člen 4 1. Vrste iz Priloge I so predmet posebnih ukrepov za ohranitev njihovih habitatov, da se zagotovi preživetje in razmnoževanje teh vrst na njihovem območju razširjenosti. V zvezi s tem se upoštevajo: (a) vrste, ki jim grozi izumrtje; (b) vrste, občutljive na določene spremembe v svojih habitatih; (c) vrste, za katere se šteje, da so redke, ker so njihove populacije majhne ali pa so omejeno lokalno razširjene; (d) druge vrste, ki zahtevajo posebno pozornost zaradi posebne narave svojih habitatov. Kot osnova za vrednotenje se upoštevajo trendi in nihanja populacijskih nivojev. Države članice razvrstijo zlasti ozemlja, ki so glede na število in velikost najprimernejša, kot posebna območja varstva za ohranjanje teh vrst, upoštevaje varstvene zahteve teh vrst na geografskem območju morja in kopnega, kjer se uporablja ta direktiva. 2. Države članice sprejmejo podobne ukrepe za redno pojavljajoče se selitvene vrste, ki niso navedene v Prilogi I, upoštevaje njihovo potrebo po varstvu na geografskem območju morja in kopnega, kjer se uporablja ta direktiva, kar zadeva	Uredba o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah (Uradni list RS, št. 46/04, 109/04, 84/05, 115/07, 96/08, 36/09, 102/11 in 15/14) Uredba o ekološko pomembnih območjih (Uradni list RS, št. 48/04, 33/13 in 99/13) Uredba o posebnih varstvenih območjih (območjih Natura 2000) (Uradni list RS, št. 49/04, 110/04, 59/07, 43/08, 8/12 in 33/13, 35/13, 39/13 in 3/14)	Na vseh območjih Natura (območja iz Priloge 2, Poglavje 1 Uredbe o posebnih varstvenih območjih (območja Natura 2000 – ptice)) z varstvenimi cilji ohraniti sedanji obseg ali povečati obseg trajnih travnikov, kot so določeni v 9. členu te uredbe, ali ohraniti obstoječe razmerje med gozdnimi in travniškimi površinami, ali ohraniti obstoječe ekološke značilnosti ekstenzivno obdelovanih travnišč velja za vse zavezanice iz 3. člena te uredbe, ki imajo v obdelavi (lasti ali najemu) travniške površine, da deleža teh površin ne smejo zmanjšati na račun površin v zaraščanju. Pretežni del zemljišča mora biti nezaraščen.	1. Travniške površine v območju Natura 2000 - ptice so vzdrževane vsaj enkrat letno, najpozneje do 15. 10. tekočega leta. 2. Zatravljene površine travniških visokodebelnih sadovnjakov v območju Natura 2000 - ptice so vzdrževane vsaj enkrat letno, najpozneje do 15. 10. tekočega leta.	3		
					3		

Primer - DKOS

DKOS 3: ZAŠČITA PODTALNICE PRED ONESNAŽEVANJEM

Zaščita podtalnice pred onesnaževanjem: prepoved neposrednega izpusta v podtalnico in ukrepi za preprečevanje posrednega onesnaževanja podtalnice z izpustom v tla in pronicanjem skozi tla nevarnih snovi, navedenih v Prilogi k Direktivi 80/68/EGS v različici, ki je veljala na zadnji dan njene veljavnosti, kar zadeva kmetijsko dejavnost.

NAČIN DELOVANJA	UKREP	SMERNICE	ZAHTEVE	ODSTOTEK ZMANJŠANJA PLAČIL		
				L	S	T
Zaščita podzemne vode pred onesnaževanjem. Prepoved neposrednega izpusta v podzemno vodo in ukrepi za preprečevanje posrednega onesnaževanja podzemnih voda z izpustom v tla in pronicanjem skozi tla nevarnih snovi, navedenih v Prilogi k Direktivi 80/68/EGS v različici, ki je veljala na zadnji dan njene veljavnosti, kar zadeva kmetijsko dejavnost.	Preprečevanje neposrednih izpustov škodljivih snovi iz kmetijskih virov v podzemne vode.	Slovenija ima izdatne in sorazmerno dobro ohranjene zaloge podzemne vode, iz katerih se oskrbuje okoli 97 % prebivalcev. Podzemne vode so pomembne tudi kot tehnološke vode za industrijo ter v kmetijstvu za namakanje, vode iz globljih vodonosnikov pa za zdraviliški turizem in kot mineralne vode. Za ohranitev dobrega stanja podzemnih voda je treba preprečevati neposredne izpuste (za potrebe te uredbe iz kmetijskih virov) škodljivih snovi v podtalnico.	1. Na kmetijskem gospodarstvu je prepreden izpust ali pronicanje nevarnih snovi s seznamov I in II, ki sta sestavni del Direktive Sveta 80/68/EGS. v podtalnico		3	5 na vodovarstvenih območjih
			2. Na kmetijskem gospodarstvu ni izpustov nevarnih snovi v okolje kot posledice kmetijske dejavnosti.		3	5 pravnomočna odločba

Najpomembnejše spremembe - 1

- Upravna kazen = sankcija
- Sistem zgodnjega opozarjanja = male kršitve
- Iz IAKS prenesen člen (8. člen), ki obravnava izvedbo malih kršitev
  - mala kršitev je odpravljena, ko je na AKTRP poslan dokaz o odpravi (če to ni storjeno ob obisku kontrolorja) – v 15 dneh
  - dodana so pravila za označitev drobnice (rok za pošiljanje dokazov je 30 dni)
- Dodan je 11. člen: Vse evidence, ki jih zavezanci za navzkrižno skladnost vodijo v okviru ukrepov Skupne kmetijske politike, agencija uporabi za namene kontrole

Najpomembnejše spremembe - 2

- PZR 1; nitrati – prilagojen Uredbi o varstvu voda pred onesnaževanjem .... + nekaj sprememb v dikcijah zahtev
- DKOS 7: Ohranjanje krajinskih značilnosti (prej Minimalna raven vzdrževanja zemljišč)
  - Ni več zahteve po obdelavi zemljišč
- PZR 4: VARNOST ŽIVIL IN KRME; EU uredbe se uporabljajo neposredno + dodatno: Pravilnik o določitvi majhnih količin živil, pogojih za njihovo pridelavo ter o določitvi nekaterih odstopanj za obrate na področju živil živalskega izvora (Uradni list RS, št. 96/2014)
  - 45. Nosilec živilske dejavnosti izvede ukrepe, odrejene s pravnomočno ureditveno odločbo, ki jo izda uradni veterinar, v roku določenem z odločbo.

Najpomembnejše spremembe - 3

POMEMBNO:

- Spremenjeni - zaostreni rangi za označitev živali v PZR 6 (zahteva 72. Označitev živali) in PZR 7 (zahteve 75. Označitev živali, 76. Nepopolna označitev živali, 77. Potni list za govedo in 79. Pravočasnost priglasitve – „viseči premiki“).
- V PZR 8 pa je bila zahteva 81. Označitev živali dodana (prej te zahteve ni bilo), zahteva 82. Nepopolna označitev živali pa je bila spremenjena.

Najpomembnejše spremembe - 5

- Na celem področju Dobrobiti živali
  - Več zahtev dopolnjenih / spremenjenih (usklajenih z EU dikcijami) oz. razdeljenih.
- Zanimiva zahteva, ki smo se ji do sedaj izogibali:
  - 160. Živali se smejo rediti le, če je na podlagi njihovega genotipa ali fenotipa mogoče pričakovati, da to ne škoduje njihovemu zdravju in dobremu počutju.

MATRIKA DOLOČANJA STOPNJE KRŠITVE IZ MALOMARNOSTI

Namernost	Obseg	Resnost	Stalnost	Odstotek zmanjšanja	Odstotek zmanjšanja za prvo, drugo in tretjo ponovitev
nenamerno/malomarnost	vpliv kršitve le na KMG	neskladnost iz sistema zgodnjega opozarjanja	popravljiva	opozorilo*	Za iste kršitve, ki se ponovijo prvič, drugič ali tretjič, se uporabi prejšnji odstotek zmanjšanja plačil in se pomnoži s tri. Pri tem se ne upoštevajo obseg, resnost in stalnost iz te preglednice. Če odstotek zmanjšanja plačil po množenju s tri doseže ali preseže 15 %, se zmanjšanje plačil zniža na 15 %
			popravljiva	1 %	
		malo	popravljiva	1 %	
			trajna	3 %	
		srednje	popravljiva	3 %	
			trajna	3 %	
		veliko	popravljiva	3 %	
			trajna	5 %	
	vpliv kršitve tudi zunaj KMG	malo	popravljiva	1 %	
			trajna	3 %	
		srednje	popravljiva	3 %	
			trajna	5 %	
		veliko	popravljiva	5 %	
			trajna	5 %	

* Opozorilo se uporablja za kršitve, ki bistveno ne vplivajo na okolje in zdravje ljudi, živali ali rastlin in zaradi njih niso oziroma ne bodo nastale škodljive posledice ter se dajo odpraviti na kraju samem ali v razumno kratkem roku ter so ugotovljene ob pregledu na kraju samem ali administrativni kontroli Agencije. Če zavezanec ne odpravi kršitve na kraju samem, ima po prejetju pisnega opozorila čas 15 dni za pošiljanje dokazila o odpravi neskladnosti iz sistema zgodnjega opozarjanja.

MATRIKA DOLOČANJA STOPNJE KRŠITVE IZ NAMERNOSTI

Namernost	Obseg	Resnost	Stalnost	Odstotek zmanjšanja	Odstotek zmanjšanja v ponovitve kršitve	
					I. ponovitev	naslednja
namerno	vpliv kršitve le na KMG	malo	popravljiva	20 %	Prejšnji odstotek zmanjšanja X 3 (vendar ne več kot 100 %)	100 %
			trajna	25 %		
		srednje	popravljiva	30 %		
			trajna	35 %		
		veliko	popravljiva	40–100 %		
			trajna	50–100 %		
	vpliv kršitve tudi zunaj KMG	malo	popravljiva	30 %		
			trajna	40 %		
		srednje	popravljiva	45 %		
			trajna	55 %		
		veliko	popravljiva	60–100 %		
			trajna	75–100 %		

Hvala za pozornost